

Деркач Н. В.,

к.ф.н., доцент,

Одуло Д. В.

здобувач вищої освіти гр. 42

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОНЯТТЯ *SUGGESTION*

В умовах нестримної глобалізації сучасного світу, коли новітні технології вможливають потрапляння різноманітної інформації до користувачів за допомогою ЗМІ, соціальних мереж, особливо гостро постає загроза попередження впливів, що здійснюються на психіку людини поза фільтрами її свідомості. Незважаючи на значний інтерес спеціалістів з психолінгвістики щодо зазначеної проблематики, наразі накопичено ще недостатньо теоретичних уявлень щодо специфіки актуалізації технологій сугестії. З огляду на це доцільним виглядає виявлення сутнісних ознак психологічного поняття *suggestion* на основі визначень, що вміщуються у лексикографічних джерелах і спеціалізованих психологічних словниках.

Цікаво відзначити, що іменник *suggestion*, запозичений до англійської мови у середині 14 ст. з латини через старофранцузьку, мав значення «спонукання», в особливості йшлося про спонукання до лихого дії. Пізніше це значення було втрачене й уже на початок 16 ст. замінено на більш звичне денотативне значення «пропозиція, твердження, декларація». Водночас значення гіпнотичного впливу «навіювання певних поглядів чи імпульсів в розум суб'єкта» відоме вже з 1887 р. [5]. Для уточнення сутнісних ознак використовуваного у психології поняття *suggestion* (сугестія/навіювання) було здійснено аналіз відповідних дефініцій сугестії, наявних в англомовних тлумачних і спеціальних психологічних словниках [1, р. 1048; 2; 3; 4; 6]. Для аналізу було відібрано наявні у тлумачних словниках лексико-семантичні варіанти лексеми *suggestion*, які мають стосунок до розуміння явища сугестії/навіювання у психології. Зауважимо, що такого прикладного, технічного в психології змісту поняття сугестії набуло в 30-х рр. 20 ст. завдяки дослідженням К.Л. Галла, Е. Кюе, Ш. Бодуена та ін. [7].

На основі аналізу відібраної сукупності лексико-семантичних варіантів, що мають стосунок до психологічного поняття *suggestion*, було сформоване його синтезоване визначення: *Suggestion is the psychological process by which a person puts in the mind of a receptive subject (person, group, social strata) their own or another person's desired ideas, feelings, and behaviors through indirect stimuli (verbal, visual or other) which are accepted uncritically and lead to behaviour that does not directly follow from their adopted norms and principles of activity* (Сугестія/Навіювання – це психологічний процес, за посередництва якого особа вкладає у розум сприйнятливий суб'єкт (особи, групи, соціальної верстви) свої власні або приналежні іншій особі бажані ідеї, почуття і форми поведінки через опосередковані стимули (вербальні, візуальні або інші), що сприймаються некритично і призводять до поведінки, яка не є прямим наслідком засвоєних ними норм і принципів діяльності).

У межах синтезованого визначення поняття *suggestion* як психологічного процесу було виокремлено такі його змістові ознаки: *Suggestion is the psychological (2) process (1) by which a person (3) puts (4) in the mind (6) of a receptive (8) subject (7) (person, group, social strata) their own or another person's desired ideas (5a), feelings (5b) and behaviours (5c), through indirect (10) stimuli (9), (verbal, visual or other) which are accepted (11a) uncritically (12) and lead (11b) to behaviour (13) that is generally not typical (14) for them*. На основі синтезованого визначення була схематично представлено схему семантичної структури психологічного поняття *suggestion* (див. Рис. 1 нижче). Зі сформованого

семантичного дерева стає зрозумілим, що психологічне поняття *suggestion* має одну архісему 'process', а також шістнадцять диференційних схем – 'psychological', 'person', 'puts', 'mind', 'receptive', 'subject', 'ideas', 'feelings', 'behaviours', 'indirect', 'stimuli', 'are accepted', 'uncritically', 'lead', 'behaviour', 'not typical', що уточнюють архісему.

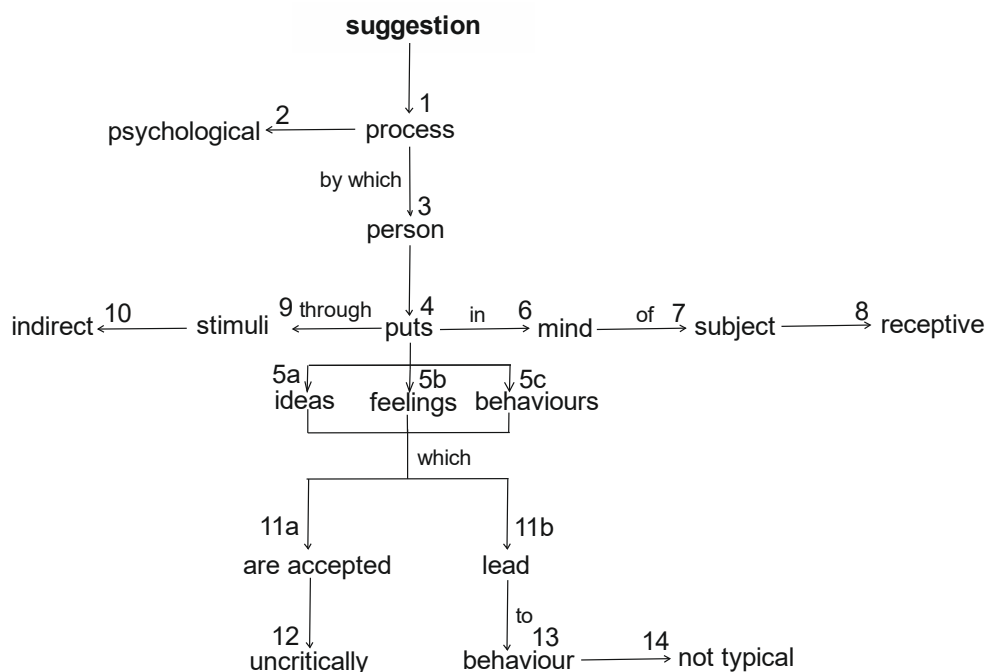

Рис. 1. Семантична структура психологічного поняття *suggestion*

Подальший розгляд семантичної структури психологічного поняття *suggestion* можливий у напрямі виокремлення у межах словникових визначень психологічного поняття *suggestion* логічних предикатів і формування відповідних базисних пропозиціональних схем, а також розбудови фреймової моделі психологічного концепту SUGGESTION в англійській мові.

Список використаних джерел

1. (APA) APA Dictionary of Psychology. (2015). 2nd ed. Ed. by G.R. VandenBos. Washington: American Psychological Association. 1221 p.
2. (Britannica) The Britannica Dictionary. <https://www.britannica.com/science/suggestion>.
3. (CCALD) Collins free online dictionary, thesaurus, and reference materials. <https://www.collinsdictionary.com/>.
4. (COD) Cambridge Online Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org>.
5. (OED) Online Etymology Dictionary. www.etymonline.com.
6. (OLOD) Oxford Learner's Online Dictionaries. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>.
7. Yeates, L.B. (2016). Émile Coué and his Method (II): Hypnotism, Suggestion, Ego-Strengthening, and Autosuggestion. In: *Australian Journal of Clinical Hypnotherapy & Hypnosis*, 38(1), 28–54.